

Wiadomości krajowe.

Uwiedomienie

C. K. Rządu krajowego.

Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 8. Grudnia 1823 i stosownie do przepisów Patentu z dnia 8. Grudnia 1820 nadadź raczył Filipowi Haass, mieszczaninowi i thaczowi w Wiedniu, na Gumpendorfie w ulicy Stumpergasse zwaney pod Nrm. 180 mieszkającemu, pięcioletny przywilej na wynalazek wyrobienia tak zwanego Angielskiego bobinetu w ten sposób, że takowy prawdziwemu Angielskiemu bobinetowi tak w względzie tania i trwałości w praniu, jako też we względzie cienkości i rozmaitej szerokości zupełnie wyrównywa.

— Z Wiednia d. 7. Marca. —

N. Pan podług treści najwyższego gabinetowego listu pisanego pod d. 28nym Lutego r. b. do Xiążęcia Trauttmansdorfa C. K. Najwyższego Ochmistrza, postanowił na czele Król. Siedmiogrodzkiej nadwornej Kancelaryi wyznaczyć znowu Prezydenta, który jako Kancelarz, tak co do charakteru, jak i co do zatrudnień przewodniczyć będzie Radzie i oraz kierować interesami.

Miejsce to raczył N. Pan nadać C. K. Szambelanowi, tajnemu Radcy i dotychczasowemu Król. Podkomorzemu w Wielkiem Xięstwie Siedmiogrodzkiem Józefowi Barolowi Miske de Magyar-Csesztve, przez wzgląd na jego gorliwość w usługach i potrzebne do tej godności przymioty.

Tenże na tę nową godność złożył dnia wczorajszego przysięgę w ręce J. C. K. Mości, a potem osobom składającym Król. Siedmiogrodzką nadworną Kancelaryją przedstawiony był przez C. K. Najwyższego Ochmistrza Xiążęcia Trauttmansdorfa.

Podczas przedsięwziętego na d. 1wszym b.m. 4tego losowania pożyczki 20. mill. 800,000 ZR. w srebrze otworzonej d. 4go Kwietnia 1820 u PP. Dawida Parish, M. A. Rothschilda i Synów wyciągnięto następujące rzędy: Ner. 1, 27, 21, 68, 101, 160, 243, 261, 275, 277, 337, 378, 401, 429, 437, 441, 462, 477, 484, 499, 504, 508, 515, 525, 546, 556, 596, 605, 609, 655, 656, 661, 668, 695, 719, 781, 793.

Numera znajdujące się w tych rządach, na które podług planu ciągnięcia wypadło większych wygranych 1250, osobnym spisem ogłoszone będą.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Podług listów z Limy dochodzących aż do 4go Października, spokojność w Peru nie była jeszcze przywróconą. Były Prezydent Don Jose de la Riva Aguerro nieustraszyl się wyrokiem nakazującym Boliwarowi scigać go mocą oręża. Wiadomości wojenne nie bardzo pomyslnie brzmią dla powstańców. Mimo, że Jenerał Santa-Cruz w doniesieniu swoim głosił zniszczenie Jenerała Valdes, tenże jednak połączył się z Wice-Królem la Serna i oba opanowali przesmyki koło Puno między jeziorzem Chugnitos i pasmem gór Andeyskich. Donoszą, że Boliwar postął do Exprezydenta Aguerro Peñomoonika dla ugodzenia się z nim, gdyż obawiał się, że go przemocą nieodeprze.

Kongres południowo-Amerykańskiego wolnego Państwa Kolumbii wydał wyrok na założenie Muzeum i Szkoły gorniczej i zezwolił na założenie w stolicy Bogota zakładu litograficznego, względem którego jeszcze zmarły Posel Zea zrobit ugodę.

Hiszpania.

Monitor z d. 20go Lutego umieścił w języku Hiszpańskim text urzędowy Królewskiego wyroku z d. 9go wspomnianego miesiąca tyżącego się wolności handlu poddanych wszystkich z Hiszpanią sprzymierzonych Państw w Hiszpańskimi osadami w Ameryce.

Madryt d. 12. Lutego.

(Artykuł urzędowy.)

Król, Pan nasz wydał następujący wyrok: »Złociemi Królewskimi wyrokami z d. 5go i 20go Października wydanemi w Xeres i Sewilli i Królewskiem postanowieniem z dnia 25go Listopada za zdaniem najwyższej Rady Obuch Indyy a ogłoszonem publicznie wyrokiem z d. 25go Grudnia rozkazatem, ażeby zniesiony został tak zwany kon-

stytncyjny Rząd w Moich zamorskich krajach, i przywrócony był do stanu w jakim znajdował się przed 7mym Marca 1820, iak to już wykonano na półwyspie. Chociaż nadmienione postanowienia tyczyły się jedynie wewnętrzney Administracyi owych prowincy, nie wspominając hynaymniey ani o handlo, ani o żegludze, które przed i po wspomnionym 7mym Marca z małemi tylko różnicami na tey samey co i teraz były stopie, osądziłem być rzeczą potrzebną przyzwoite władze zawiadomić wyraźnie na mocy Królewskiego wyroku wydanego d. 4go upłynionego Stycznia, że w tym względzie żadne niemaiaż zaysz odmiany ale i owszém, że te związki handlowe z obcymi utrzymać należy, które od dawna istniały na pewnych miejscach iako upoważnione od władz miejscowych, a w niektórych przezemnie zezwolone i zatwierdzone zostały przed r. 1820 według zdania Rady Indyjskiej.◄

*Z tych więc względów, i chcąc, ażeby treść wyżwzmiakanowanego Królewskiego wyroku z d. 4go Stycznia publicznie wiadomą została, po wysłuchaniu Junty złożoney z Radców Indyy zgromadzoney pod przewodnictwem Xiążęcia Montemara, równie iak po wysłuchaniu moiey Rady ministeryjalney do której dodałem dwie Kommissye, jednę wyznaczoną z Rady Stanu, a drugą z Rady Indyy i na iey zdanie uchwalam i rozporządzam co następuje:

»1.) Poddani Mocarstw sprzymierzonych lub sprzyżnionych z Hiszpanią mogą prowadzić handel prostą drogą z moimi Amerykańskimi krajami, a okręty kupieckie wspomnionych Mocarstw dla związków handlowych mogą wpływać do portów owych krajów równie, iak do portów moich Państw Europejskich.◄

»2.) Wydany będzie wyrok albo ustawa celem urządzania tych handlowych związków. W tymże wyroku wymienione zostaną porty zdolne do tego na morzu północnem, na wyspach i na cichym Oceanie i ustanowione będą między poddanymi wspomnionych Mocarstw jednakowo opłacać się mające należności cła, taryfry i podatek od przywozu i wywozu ◄

»3.) Tymże sposobem oznaczone także będą swobody, przywileie i korzyści z pożytkiem handlu, żeglugi, rolnictwa i przemysłu Hiszpanii.◄

»4.) Dopóki w dwóch powyższych artykułach wzmiankowane urządzania poczynione nie zostaną, żadna w terażniejszym stanie wspomnionego handlu nie ma następować odmiana, i tenże handel, ile możności ma być zrównany w owych punktach z tém, co w tęp mierze istnieje na wyspie Kuby.◄

»Amerykańscy Hiszpanie w tém moim postanowieniu zobaczą nowy do-wód, ile sobie życzę pomnożyć ich dobry byt, a Europejscy Hiszpanie przekonaią się, że choć im zabezpieczyć owe swobody i przywileie, do których maia prawo. Rzetelui kupcy krajów wszystkich przekonaią się, że mam zamiar utrzymywać ich związki handlowe i ułatwiać im użycie kapitałów, a sprzymierzone i sprzyżnione Rządy i Monarchowie zobaczą w tém publiczne świadectwo moiey troskliwości, o utrzymanie łączącej nas zgody i dobrego porozumienia się.◄

Dań w Pałacu d. 9. Lutego 1824. Do Hrabiego Ofalia.

Król wydał wyrok, mocą którego wdowy wojskowych Królewskiego wojska poległych w obronie dobrej sprawy pobierać będą pensyją stosowną do stopnia ich zmarłych małżonków.

Gazety Paryżkie donoszą co następuje z Madrytu pod d. 14tym Lutego: »Pan Marcellus opuścił Madryt i musiał już stanąć we Francyy; zabawił tu tylko dni kilka. Wysiadł w pomieszkaniu Francuzkiego posta. Uznanie długu 34 millionów, los zbiegów Hiszpańskich usztych do Francyy, ogłoszenie wyroku amnestyi, sprawy Ameryki; wszystkie te przedmioty były bezwątpienia osnową iego poselstwa.◄

List prywatny pisany z Radyxu pod dniem 6tym Lutego twierdzi, że Algierozycowie wydali wojnę Hiszpanii, i zabrali już dwa kupieckie Hiszpańskie okręty. Dey Algierski żąda, ażeby mu wypłacony był cały zaległy haracz, do którego Karol III. obowiązwał się w skutku nieszczęśliwey wojny, a który od roku 1818 nie był uiszczany. Nie które miejsca zbiegów uzbraiaią, a między innemi i Benicarlo.

Wielka Brytania i Irlandyia.

Następujące iest Dokończenie Mowy mianey przez P. Canninga na posiedzeniu Izby Niższej z dnia 3go Lutego, podczas rozpraw nad dziękczynnym adresem na Mowę Królewską:

»Nie zdaje mi się, aby jeszcze znajdował się iaki inny przedmiot wythnięty przez szanownego Mowcę i uczonego Prawnika (P. Brougham), na który odpowiedzieć byłoby moim powołaniem. Szanowny Mowca wspieraiący adress dziękczynny (P. Daly) wyrzekł na koniec Mowy swoiey zdania dotyczące stanu Irlandyi (na korzyść wyzwolenia tamtejszych Katolików), z któremi zgadzam się z całego serca. W sprawie, o której nadmienil, zawsze ieszcze tego samego, co i niegdyś, iestem zdania i ciągle iestem prze-

honany, że ona prędzcy, czy późniy, w Izbie tcy odniesie zwycięztwo. Trudności zachodzą w samy istocie, a jest to dla mnie rzeczą przyjemną, iż uwagi Pana Daly nadarzają mi sposobność słów kilka o tym przedmiocie powiedzieć. Niepewność zdania jest błędem, który w rozprawach Parlamentowych najczęściej komuś zarzucony być może. Mówiąc w ogólnosci łatwo dostrzeżemy, że w każdym zarzucie podobnego rodzaju, okarzący nie sądzi obwinioncy osoby podług niy samey, ale podług dowolnycy zasady, jaką sam sobie utworzył. Może być, że ta zasada jest błędna, ale ia raz ją przyjmawszy trzymam się jej stale i utrzymuję, że w stanie terażniejszym publicznego sposobu myślenia w tym kraju, tak zwana sprawa Katolików nie może być uważana za sprawę Ministerialną i że zdanie dzisiejszych dyplomatyków nie jest osnową dla Ministrów, iżby w sposobie myślenia nad środkami względem Katolików zgodzić się mogli. Może to być nieszczęściem, jeżeli moje zasady są gruntowne. Niech będą nawet błahy, jak powiadano, nie są one jednak zmiennymi zasadami dnia iednego. Zawsze się na nie odwoływałem, gdy o tcy sprawie zaszła mowa, a przeto nigdy nie byłem wahającym się w zdaniu. Nie ten jest wahającym się, kto zdaniu innych się sprzeciwia, ale ten, kto sprzeciwia się samemu sobie. Szanowny i uczony Mowca dawniycy ieszcze, a inni, w innych mieyscach czynili mi zarzut podobny ze względu na mój sposób myślenia o tcy sprawie. Przypominam sobie szczególnie, że inną razą i osobliwszym wyborem odwołano się właśnie na epokę moiego publicznego zycia, gdzie nawięciycy miałem sposobności okazać jasno zdanie moje w tym przedmiocie, w którym posądzają mnie o niepewność zdania. Twierdzono, że byłem wtedy niezgodny z mým zdaniem, gdy w roku 1812 należąc z własnycy chęci do Ministerium złożonego ze mnie, z Lorda Wellesley i z wielu innych mężów porozumionych w sprawie Katolickiycy, późniycy połączyłem się z inným Ministerstem przeciwnego o tym przedmiocie zdania. Niech bądźcie jaka chce historia tego zdarzenia, nikt wątpić nie może, że jest nierzetelnością, iedną częśc historii przytaczać, nienadmieniano o drugiycy. Gdy JRMosó, ówczasowy Xiążę Rejent zlecił Margrabiemu Wellesley i mnie utworzyć Ministerium, a Margrabia Wellesley podał warunki przyjęcia niektórych szanownych Członków Oppozycji, sam wtedy przewałem Lorda Liverpool (jak wiadomo, przeciwnego wyzwoleniu Katolików) do zebrania Członków Oppozycji, co przynajmniej dowodzi, że wte-

dy tego byłem zdania, iż można utworzyć Ministerium, którego Członkowie, co się tycze sprawy Katolików, odmiennego byliby zdania i że utrzymywałem tę zasadę w czasie, kiedy nie byłem wezwany, ażeby połączyć się z Ministerium, ale ie sam obierałem. — Wszakże Lord Liverpool i przyjaciele iego nie chcieli wówczas należeć do Ministerstwa; jednakże co się mnie tycze, przekonywa powyżcy nadmieniony wypadek, że dawniycy trzymałem się dotąd ieszcze niewzruszonycy zasady, jako sprawy Katolików uważać nie użna za sprawę Ministerialną z tym atoli przekonaniem, że sprawa ta utrzyma się mogła także w Ministerstwie złożoným z pomieszanych żywiołów. Być może, że zdanie takie błahy, jednakże zawsze się go iednakowo trzymałem, a wyznaję, że nawet w Ministerstwie, jakim jest dzisiejsze, pomniawszy, że kilku iego najzdolniejszych Członków w tcy ważnycy sprawie przeciwnego jest zdania, mam nadzieję, iż przesądzą uledź narodzić muszą gruntownym przełożeniom; a sprawa ta zyska wsparcie, którego dotąd ku większemu dla mnie smutkowi nie miała. Cieszy mnie to, iż przy niniejszycy sposobności oświadczyć mogę, że gdy ważna sprawa w jakikiebydz formie, lub któregokolwiek czasu wznowiona zostanie, ia jako Minister i człowiek prywatny zawsze, ile możliwości wspierać ją będę, że dotąd ieszcze, jak r. 1812, tego iestem zdania, iż ona nie może być uważana za sprawę Ministerialną i że w czasie terażniejszym brakuie na środkach ukształcenia Ministerium, któreby zgodziło się względem tcy ważnycy sprawy, a oraz porozumić się mogło o innych wielkich politycznych sprawach, niemniej połączonych z pomysłnością kraju tego. »

Co się tycze zagranicznycy polityki Rządu, sądcę, że już okazałem, iż my bez nadwężenia narodowego bezpieczeństwa, bez uchylenia narodowego honoru, bez uszkodzenia narodowych źródeł pomocy, ale przeciwnie z wielkim pomnożeniem tychże, przyprowadziliśmy kraj do takiego położenia, które dzisiaj wykazane zostało Izbie. Mowa Królewska jest krótkim wykazem administracji naszycy od czasu ostatniego posiedzenia; i chociaż nie możemy upominać się o pochwałę, iednakże nie obawiamy się żadnycy nagany. »

W skutku zdania o sprawie Katolików wyrażonego przez P. Canning, oświadczył P. Peel (Sekretarz Stanu Spraw Wewnętrznych) że i ón ze swoiycy strony obstaje przy swoim zdaniu przeciwným wyzwoleniu Katolików.

W iednym z najnowszych Numerów Gazyety: »Stars z d. 16. Lutego czytamy nastę-

pnący artykuł: „Słyszeliśmy, że dzisiaj przybyły prosto z Madrytu wiadomości naywiększej wagi. Nie autentycznego nie wiemy jeszcze o treści tych doniesień; jednakże z niejaką pewnością sądzić możemy, że to, co następuje będzie osnową wspomnianych wiadomości. Dwór Madrycki nie chce odstąpić od zamiaru zdobycia swoich zamorskich Osad i tuszy będzie miał za sobą, jeżeli już nie dzielną pomoc, to przynajmniej życzenia Sprzymierzeńców. Hiszpania jednakże nie zabraniając wszystkich pozwoleństw zezwała na wolny handel z dawnemi iey Amerykańskimi Osadami Państwom: Francyi, Anglii, Austryi, Rossyi i Prussom.*) Spodziewają się po tem wszystkiem, że osadnicy nie wiele będą mieli przeciw połączeniu się z krajem macierzystym, a Mocarstwa Europejskie zechcą zapewne popierać tę sprawę, mając zapewnione sobie te same handlowe korzyści, z którychby użytkować mogły po ustaleniu niepodległości Ameryki południowej.†

Taż sama Gazeta pisze pod d. 19. Lutego: „Będąc ioz teraz w stanie ogłosić publicznie wyrok, który Sąd wojenny w Demerary wydał na Missionarza Metodystów Smitha, cieszymy się oraz, że do niego dodać możemy zapewnienia, iż Król obdarzył łaską tego obłąkanego Missionarza.**) Sąd osądzivszy go winnym wskazał na śmierć, ale oraz polecił łasce Króla. JKról: Mosć rozważywszy dobrze wszystkie okoliczności przewinienia, uwolnił go od kary śmierci, jednakże nakazał oddalić mu się z Osady, po daniu rewersu na piśmie, że nigdy więcej nie postanie w Zachodnio-Indyjskich Osadach JKMości.†

Dnia 19go Lutego rozdawano w giełdzie Londyńskię prospekt pożyczki Greckiey złożoney z 800,000 funt. szter., na którą przystali P. Loughan i O'Brien. Prowizyie po 5 od 100 płacone będą półrocznie. Pełnomocnictwa Kommissarzów złożone zostały w banku Angielskim.

Na posiedzeniu Izby Niższej z d. 17. Lutego obradowano nad wnioskiem, by przy pożyczkach pieniężnych zostawiona była wolność oznaczenia prowizy. Jeden z Członków oświadczył, że wniosek ten jest niebezpieczny, ponieważ wielu przez to wpadłoby w ręce lichwiarstwa i żądał, ażeby powtórne

odezycanie tego wniosku nastąpiło dopiero po bciu miesiącach, co tyle znaczy, ażeby był odrzucony. Przeciwnie inny z Członków podał za przykład Holandyię, gdzie żadne prawo nie zabrania wielkich prowizy, a gdzie jednak daleko mniejsze płacone bywaię prowizyie, iak w innych krajach Europy. — Izba uchwaliła większością 120 głosów przeciw 23, ażeby teraz odczytano po drugi raz wspomniony wniosek.

Kancelarz Izby Skarbowey przełożył potem Izbie budżet siły morskiej na rok bieżący. Lecz nim to nastąpiło oświadczył P. Ilum, Członek Opozycyi, że chce uczynić niektóre uwagi nad terażniejszym stanem Angielskiej marynarki. Okrety mówił on są poprzeczniate. Po nacownem w tøy mierze przekonaniu się iawną jest, że półowa Angielskich okrętów podpada takiej szkodzie. Tak okręty Karolina, Lord Home i Lord Nelson, są zniszczone i Angielska marynarka jest daleko w gorszym stanie, iak przed 30 laty. Dęby Angielskie albo są z natury swojej niezdatne do budowy okrętów, albo że ścinane bywaię w czasie, kiedy ich soki idę w gałęzie.

Pan Clerk, który miał imieniem Rządu przełożyć i bronić budżetu morskiego, oświadczył, że mimo wszelkiej oszczędności, Summy na rok bieżący przeznaczone dla marynarki przewyższają o 320,000 funt. szterl. Summy, roku zeszłego za dostateczne uznane. Nadzieia tocząclego Angielskiego handlu w niektórych częścicach południowej Ameryki, potrzeba zasłaniania odnogi Meksykańskiej od rozbójników morskich, iakoteż utrzymywanie znaczney siły morskiej na morzu śródziemnem, dopóki potrwa wojna między Grekami a Turkami, zmuszają powiększyć nieco budżet wydatków.

Co się tyczyć uwagi członka, że wiele Angielskich okrętów spruchniało, nadto jest oczywistą rzeczą, a żąd pochodzącą, iż w ostatniej wojnie niektóre wojenne okręty spieszenie budowano a dla tego złego nawet używano drzewa. Jednakże teraz doświadczają nowego sposobu, by drzewo na budowlę okrętów przeznaczone, zabezpieczyć od pruchnienia, środek takowy na tøm się zasadza, iż kloce za nim obrobione będą, kładę w słonę wodę. Co do samego budżetu, Rząd oszczędził za rzecz potrzebną pomnożyć liczbę marytków o 4000 ludzi, tak, iż teraz liczba onych wynosi 20,000, między którymi jest 9000 tak zwaney piechoty Król. marynarki. Żąd Summa wyznaczona na oplacenie marynarki pomnożoną została o 385950 funt. szterl.

Członek parlamentu Warre uskarżił się przy tøy sposobności na wydatek żrządzony;

*) W wyroku napisano: „Poddanym wszystkich Sprzymierzonych lub Sprzyjażnionych z Hiszpaniä Mocarstw.“

** Przetło wieść o jego straceniu była zmyślöną.

przez utrzymywanie nowego pod nazwiskiem żandarmów znanego korpusu, który we dnie i w nocy strzeże brzegów od przemycania. Tak więc na brzegach Dunów używają do tej służby 1700 ludzi.

P. Clerk zrobił uwagę, że śmiałość przemysłników doszła już najwyższego Stopnia. Tak niedawno na brzegach Kentu przewożą prawie wysadzili na ląd ładunek Francuzkiej wódki.

Pan Hume oświadczył, iż w czasie teraźniejszym nie widzi potrzeby pomnażenia Angielskiej marynarki. Nigdy okoliczności nie sprzyjały bardzieję pobolowi. Skończył wnioskiem, aby liczbę maytków z 29,000 mniejszą na 25,000.

P. Clerk zwrócił uwagę, że słabe powiększenie Angielskiej marynarki o 4000 ludzi, nie wystarczy do bronienia Angielskiego handlu na własnych brzegach, a tém mniej na morzach odległych.

Przeciwnie Kapitan Maberly opiera się na mowie Królewskiej zgajającej Parlament i wystawiającej przynajmniej sposób wyślenia wszystkich zagranicznych Mocarstw twierdził, iż nie widzi potrzeby nawet tego nieznacznego pomnożenia, którego Ministrowie żądają.

P. Hume korzystając ze sposobności ganił urządzenie Król. marynarki w której (jak twierdził, podług wyznania Admirala Cockburna) to jest najwięcej godną nagany, że pierwsze stopnie, a w ogólności posowanie na wyższe, tylko wysokiejsz szlachcie zostawione. Nakoniec, zabrakł głos Minister Canning. Utrzymał, że wspomniany Admirał nigdy o tém w Parlamencie niemówił, co mu teraz w usta kładą, ale niech i tak będzie. Dla sławy Król. marynarki życzyćby należało, ażeby w szeregach swoich miała ludzi równie prodkiem, jak i zasługami odznaczających się co większa, ostatni kontenci nawet być powinni z takiej mieszanki, która owszem pomnoża gorliwość w służbie. Minister ten rzekł dalej, wyjaśnić mam jeszcze pewien punkt mowy Królewskiej, w którą właśnie powstawano, mianowicie że Anglija w żadnym czasie nie mogła mieć większej pewności utrzymania poboty. Jednakże nie tylko rzeczta isną, iż w żadnym czasie większych nie bywało zaburzeń, owszem świat cały przekonany, iż Anglija zawsze będzie gotowa bronić praw swoich. Przyneto Minister niezapuszczając się w dalsze objaśnienia, twierdzi, że na 3 wielkich Angielskich stanowiskach morskich, to jest: na morzu śródziemnym, w Indjach zachodnich, i w Ameryce południowej po-

arzebne jest powiększenie Angielskiej marynarki. Wniesione wyżey przez P. Hume go zmniejszenie liczby maytków jednogłównie odrzucone zostało.

Przy głosowaniu zezwoliła Izba na opłacenie 29,000 maytków i żołnierzy morskich 885950 funt. szterl.; na żywność dla tychże 584.350 funt. szterl.; na naprawę okrętów 282,750 funt. szterling.; na artyleriją morską 94,000 funt. szterl.

Francya.

Stan zdrowia Xięźniczki Condé poprawił się cokolwiek po przesileniu choroby, które nastąpiło d. 17. Lutego wieczorem.

Dziennik Rozpraw oświadcza, że wiadomość o odwołaniu Hrabiego de Serre z Poselskiej godności w Neapolu była zupełnie zmyśloną.

Wzorem Ministra Sprawiedliwości i inni Ministrowie nakazali podległym sobie Władzom, ażeby wszelkimi w ich mocy będącymi środkami starali się o wybór rojalistycznych Deputowanych.

Paweł Eugeniusz Xięź Wirttembergski, o którego badaniach w przedmiocie historii naturalnej niedawno wspominały Gazety, w półowie Lutego powrócił z Nowego Orleanu do Havre de Grace, żądając się udać do Paryża.

O spisku, który miał wybuchnąć w Martynice, donosi Gazeta: *Mémorial Bordelais*, następujące szczegóły:

„Powstanie w Antyllach, skutkiem którego byłaby była krew przelewana, szczęśliwym sposobem odkryte tak dalece, że ieszcze najmniejszej rzeczy w tém spisku nie przedsięwzięto. Dowiadujemy się, że wolni Mulatowie ułożyli w Martynice plan okropny podpalenia na Boże Narodzenie (dnia 25go Grudnia r. z.) miasta St. Pierre na czterech rogach, pomordowania wszystkich białych, którzyby się byli ich rewolucyi sprzeciwiali i ogłoszenia nowego Rządu, w którym jak w St. Domingo kolobowi ludzie dostaliby najwięcej przewagi. Mimo przezorności spiskowych, Władze uwiadomione o zamierzonem przedsięwzięciu, oddaliły wszelkie niebezpieczeństwa pominawszy piętnastu Mulatów będących hersztami rokoszu. Nieszczęśliwi ci mieli w Osadzie największe zaufanie u białych. Sprawiedliwość zatrudnia się teraz wyszukaniem źródła tego bezprawia i zdaie się, dzięki postanowieniom Władz wyższych, że spokojność ani na chwile przerwana nie będzie. Podobno zamachy miały w równym czasie nastąpić w Do-

minice i w Hiszpańskim Trynidadzie, ale krwi łączące plany rokoszanów wszędzie zniweczone zostały.

Szwecyia i Norwegia.

W Mowie mianey imieniem Króla dnia 9. Lutego przy zagaieniu Seymu przez Wielką-rządca Państwa, czytamy następujące miejsca: »Rolnictwo uczyniło postępy, a handel na dawnéj stopie utrzymany został. Nowe łączące drogi stały się korzystnymi dla oba bratnich Narodów. Finansami Państwa rządzone regularnie tak dalece, że nie było potrzeba użytkować z pożyczki otworzonej dla Mnie w banku, a polityczne zobowiązania nasze względem Danii wypełnione zostały podług zasad, na które zgodził się Seym r. 1821. — Muszę powtórzyć słowa wyrzeczone na końcu Seymu r. 1821: że różne przełożenia tyczące się odmiany w Konstytucyi, każdem WPanom podać dopiero po rozważeniu Moich obowiązków i potrzeb Narodu. — Między wniesionemi poprawami jest szczególnie ważną ta, która tycze się Artykułu 79go. (W skutku tego Artykułu wszelkie postanowienia, które utrzyma się na trzech Seymach, zamienione zostanie w prawo, nawet bez sankcyi Królewskiej.)

R o s s y i a.

W skutku rozporządzenia Ministra Skarbu z d. 31. Grudnia r. z., wszystkie akta i listy kopieckie są odtąd nieważne, jeżeli dane były na zagraniczną monetę, a szczególnie na dubaty.

Cesarz Jmć pisał pod d. 15. Stycznia roku tego następujący list własnoręczny do dowódcy drugiego oddziału wojska, Jenerała jazdy Hr: Witgensteina: »Ze spisu wydatków, które WPana na utrzymania wojska będącego pod Swoim dowództwem przełożyłeś Mi za rok przeszły, okazało się, że oszczędziłeś trzy miliony. Za ten nowy dowód troskliwości WPana o dobro Państwa winien jestem złożyć WPanu obowiązujące podziękowanie, niniejszém szczerze WPana o nióm zapewniam, a proszę go oraz, byś nie ustawał w usiłowaniach o dobro kraju. WPan przychylny

(podp) »Alexander.«

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 5. Marca. —

Wczoraj odbyły się Zgromadzenia Polityczne Cyrkułów II. i VI. miasta Warszawy. Obywatele Cyrkułu II. zgromadzeni w sali Marywilskiej, pod łaską Marszałkowską JW. Franciszka Brandta obrali Deputowanym na Seym dotychczasowego Deputowanego JW.

Adryana Łuczyńskiego, a Członkiem Rady Obywatelskiej JW. Deybla Hamerran, Prezesa Konsystorza Ewan.; Assessorami byli Adr. Łuczyński i Żukowski Obywatele, a Sekretarzem W. Hube. — Obywatele Cyrkułu VI. zebrani w sali ratusza głównego pod łaską Marszałkowską JW. Jana Kulikiewicza, obrali Deputowanym na Seym także dotychczasowego Deputowanego JW. Skorochoda Maiewskiego, a Członkiem Rady Obywatelskiej W. Józefa Niemoiewskiego. Assessorami byli WW. Józ. Niemoiewski i Wale. Peter, a Sekretarzem Felix Paweł Jarochi Professor Uniwersytetu.

D. 19. Stycz. w Sielcach odbytem zostało Zgromadzenie polityczne Powiatów Siedleckiego i Wegrowskiego, pod łaską Marszałkowską JW. JX. Żebrowskiego, Kanonika. Wybrany został Deputowanym na Seym JW. Sylwester Gołębiowski, dziedzic Zaliwia, a Członkiem Rady Woiewódzkiej W. Jan Niemira.

Dnia 19go Lutego w Kalwaryi odbył się Sejmik Szlachecki Powiatu Kalwaryjskiego pod łaską JW. Jakóba Pilchowskiego Marszałka. Assessorami byli WW. Fr. Osipowski i Ant. Sperski, a Sekretarzem W. Xawery Osipowski. Większością głosów obrani zostali na Członków Rady Obywatelskiej JW. Józef Wiszniewski i Piotr Mroczek.

Dnia 19. Lutego odbył się w mieście Konieckim Sejmik Szlachecki Powiatu Konieckiego pod łaską JW. Ludwika Hrabi Małachowskiego, z dobranemi Assessorami JWW. Filipem Libiszowskim Sędzią Pokoju i Tomaszem Wolskim Prezesem byłej Rady Powiatu Konieckiego, tudzież Sekretarzem Janem Szczesnym Łempickim. Na Członków Rady Obywatelskiej wybranymi zostali JW. Hr. Małachowski Marszałek i Jan Łempicki Sekretarz Seymiku, obadwy już w przeszłych dwóch latach ten urząd piastujący.

Na Seymiku Szlacheckim Powiatu Sandomirskiego odbytem d. 23. Lutego, pod łaską Marszałkowską JW. Ludwika Wierzbickiego obrano Postem JW. Józ. Jasińskiego, a Członkami Rady Obywatelskiej JW. Marszałka i Franc. Chomentowskiego. — Na Seymiku Szlacheckim Powiatu Mławskiego d. 27. z. m. odbyty pod łaską Marszałkowską JW. Józ. Nieznańskiego Sędzię Pokoju, obrano Postem tegoż Marszałka; a Członkami Rady Obyw. WW. Floryana i Jana Maiewskich.